

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ privind acordarea unor facilități pentru creditele acordate de instituții de credit și instituții financiare nebankare anumitor categorii de debitori și modificarea unor acte normative

! Include actualizări succinte, în vigoare la data de 6 aprilie 2020, și are în vedere diferențele față de noua lege adoptată în Parlament cu privire la suspendarea plăților. Această nouă lege este încă în faza de promulgare la data acestei actualizări și nu este încă în vigoare – ne vom referi la această lege în forma ei actuală ca ”Legea de Suspendare a Plăților” sau ”Legea”.

Pentru a da un sens acestor evenimente legislative, în esență vorbim de două acte legale concurrente emanând de la două ramuri diferite ale puterii de stat: Guvernul și Parlamentul. Cu toate că Parlamentul are finalmente supremație în ceea ce privește actele legislative, Legea de Suspendare a Plăților nu este încă în vigoare, în timp ce, la data acestei actualizări, regimul stabilit de Guvern rămâne aplicabil. La data de 6 aprilie, Guvernul a publicat un set de norme de interpretare a ordonanței inițiale (”Normele de Implementare”), semnalând că nu intenționează să retragă efectele ordonanței la acest moment. În același timp, ordonanța de urgență a fost trimisă spre aprobare de către Parlament, aceasta fiind procedură fiind standard în cazul ordonanțelor de urgență.

Vă invităm să parcurgeți cele de mai jos doar ca pe o imagine de ansamblu a regimului legal actual, în timp ce noi vom continua să oferim actualizări cu privire la situația juridică.

I. Măsurile prevăzute de OUG 37/2020 se adresează următoarelor categorii:

i. Creditori:

- a. Instituții de credit precum bănci, organizații cooperatiste de credit, bănci de economisire și creditare în domeniul locative, bănci de credit ipotecar;
- b. Instituții financiare nebankare;
- c. Sucursalele instituțiilor de credit și ale instituțiilor financiare nebankare din străinătate care desfășoară activitate pe teritoriul României.

În Lege sunt excluse în mod expres Casele de Ajutor Reciproc și entitățile înregistrate care desfășoară activitatea de recuperare creanțe.

ii. Debitori:

- a. Persoanele fizice;
- b. Persoanele fizice autorizate;

- c. Întreprinderile individuale și întreprinderile familiale;
- d. Profesiile liberale și cele care se exercită în baza unei legi speciale, indiferent de forma de exercitare a profesiei; și
- e. Persoanele juridice, fără diferențiere.

În Lege sunt incluse asociațiile și fundațiile, însă sfera persoanelor juridice este limitată la întreprinderile mici și mijlocii, astfel cum sunt definite de Lege.¹

II. Contractelor cărora se aplică măsurile:

- Contractele de credit; și
- Contractele de leasing;

III. Măsurile ce pot fi dispuse:

Debitorul poate opta pentru suspendarea obligației de plată a ratelor scadente (ratele de capital, dobânzi, comisioane) pe o perioadă cuprinsă între o lună și 9 luni, dar nu mai mult de 31 decembrie 2020.

IV. Condiții de acordare a suspendării pentru debitorii persoane juridice:

- Existența unui contract care nu a ajuns la maturitate și pentru care creditorul nu a declarat scadența anticipată, înainte de 30 martie 2020;

Spre deosebire de ordonanță, care se adresează doar debitorilor care nu au restanțe curente, Legea este aplicabilă și debitorilor care au restanțe ce nu depășesc 90 de zile.

- Debitorul întrerupe total sau parțial activitatea ca efect al deciziilor emise de autoritățile competente pe perioada stării de urgență decretate;
- Debitorii dețin certificate de situații de urgență în baza declarațiilor pe proprie răspundere a debitorilor, prin care se constată diminuarea veniturilor sau a încasărilor cu minim 25% în luna martie 2020 prin raportare la media lunilor ianuarie și februarie 2020 sau întreruperea parțială sau totală a activității ca efect al deciziilor emise de autoritățile publice competente pe perioada stării de urgență decretată;

Aceste două condiții de mai sus nu sunt relevante în Lege, spre deosebire de reglementarea din ordonanță. Singura condiție pentru debitorii care nu sunt persoane fizice este o declarație pe propria răspundere din care să rezulte faptul că veniturile sau încasările s-au diminuat cu minimum 15% în luna în curs raportat la media celor două luni anterioare

- Debitorul nu se află în insolvență la data solicitării suspendării rambursării creditului;

Conform Normelor de Implementare, această condiție este verificată de creditorii doar în raport cu informațiile publicate la Registrul Comerțului. Acest aspect ușurează volumul de lucru deja complex al creditorilor în analiza cererilor de amânare, dar rămân întrebări cu privire la situația

¹ La acest moment, IMM-uri sunt întreprinderile care au: (i) sub 250 de salariați; și (ii) cifră de afaceri anuală netă de sub 50 milioane euro, sau active totale care nu depășesc 43 milioane euro

debitorilor împotriva cărora au fost admise cereri de insolvență în instanță și care încă nu au fost publicate în Monitorul Oficial.

Legea adoptată de Parlament exclude nu doar debitorii aflați în proceduri de insolvență, ci și orice ”proceduri judiciare sau extrajudiciare care tind la suspendarea efectelor contractelor de credit”. Rămâne de văzut, în special, exact ce tip de procese extrajudiciare sunt luate în considerare pentru a justifica excluderea anumitor contracte de credit de la aplicarea suspendării plăților, precum și modul în care va fi invocată existența unor astfel de proceduri.

Ca o notă generală, Legea se referă uneori la noțiuni care nu sunt în mod necesar aliniate cu instituțiile legale relevante – de exemplu referirea la ”proceduri extrajudiciare care tind la suspendarea efectelor contractelor de credit”. Dacă Legea va intra într-adevăr în vigoare, rămâne de văzut dacă vor exista schimbări cu privire la limbajul textului de lege pentru a clarifica astfel de concepte.

V. Procedura de urmat și termene:

- Trimiterea către creditor a unei solicitări de suspendare a rambursării ratelor, dobânzilor și comisioanelor, în format letric, prin telefon sau prin poștă electronică;
- Solicitarea se transmite cel mai târziu până la 45 de zile de la intrarea în vigoare a ordonanțe de urgență;

În Lege nu este specificat niciun termen până la care trebuie trimisă solicitarea.

VI. Efectele suspendării:

Prelungirea duratei contractuale produce efecte de la data comunicării solicitării pentru solicitările aprobate de creditorii.

Conform Legii, condiția aprobării de către creditorii nu este prevăzută, ci suspendarea este prevăzută ca având loc de drept la data comunicării solicitării.

Dobânda corespunzătoare sumelor scadente a căror plată este suspendată se capitalizează la soldul creditului existent la finele perioadei de suspendare. Capitalul astfel majorat se plătește eșalonat pe durata rămasă până la noua maturitate a creditelor, ulterior perioadei de suspendare. Dobânda creditelor ipotecare contractate de persoane fizice are un regim diferit, aceasta reprezentând o creanță distinctă la care dobânda este o.

Conform Legii, dobânda datorată de debitorii, precum și comisioanele aferente corespunzătoare sumelor scadente a căror plată a fost suspendată nu se capitalizează la soldul creditului existent, la finalul perioadei de suspendare – totuși, Legea nu prevede cum va fi calculată dobânda pe durata suspendării.

VII. Aspecte cheie

Cu privire la aplicarea suspendării: aplicare de drept sau ca urmare a aprobării creditorilor ?

Conform articolului 2 alineat (1) suspendarea pare să se aplice de drept, la cererea debitorului, dacă se îndeplinesc condițiile de acordare a suspendării.

Conform articolului 3 alineatele (4) și (5) creditorii analizează și aprobă solicitările în condițiile prevăzute în normele de aplicare ale OUG 37/2020.

Prevederile par contradictorii, cu excepția cazului în care rolul aprobării creditorilor este doar de verificare a îndeplinirii condițiilor de acordare a suspendării prevăzute de OUG 37/2020.

Normele de Implementare confirmă interpretarea noastră inițială, în sensul că suspendarea ia efect doar după aprobarea solicitărilor de către creditorii, aceștia fiind obligați să aprobe sau să respingă solicitarea în termen de 15 zile calendaristice de la data primirii solicitării. Din momentul în care ia efect, creditul se consideră suspendat de la data comunicării solicitării. Textul de lege nu limitează motivele pe care creditorii le pot invoca pentru a respinge cererile, ci doar precizează obligația debitorului de a verifica îndeplinirea condițiilor de eligibilitate – ceea ce sugerează într-o interpretare rezonabilă că doar neîndeplinirea acestora este temei pentru respingere.

În schimb, în ceea ce privește regimul din Legea adoptată de Parlament, această nuanță cu privire la aprobarea creditorilor și analiza condițiilor de eligibilitate nu este prevăzută în Lege – rămâne însă un risc operațional cu privire la procesarea cererilor, mai ales cu privire la analiza eligibilității companiilor descris mai jos.

Cu privire la categoriile de debitori: sferă largă sau restrânsă de aplicare ?

Un prim aspect de remarcat este categoria debitorilor cărora se adresează măsurile propuse. Deși anterior adoptării ordonanței în presă s-a anunțat că aceasta se va adresa întreprinderilor mici și mijlocii și, în ciuda faptului că în chiar preambulul actului normativ se reclamă că se dorește întâmpinarea dificultăților ce pot fi întâmpinate de IMM-uri ca urmare a pandemiei cu noul coronavirus, ordonanța nu diferențiază între persoanele juridice, astfel încât, orice persoană juridică ce îndeplinește condițiile de mai jos poate solicita aplicarea măsurii.

Pe de altă parte, numărul persoanelor juridice care vor putea aplica pentru amânare este semnificativ restrâns de condiții care impun, pe lângă transmiterea unei solicitări către creditorii, ca acestea să dețină: (i) un certificat constatator emis de către Oficiul Național al Registrului Comerțului prin care să se certifice faptul că nu se află în insolvență la data solicitării și (ii) **certIFICATE DE SITUAȚII DE URGENȚĂ**.

Dacă în ordonanță eligibilitatea era practic atestată prin certificatele corespunzătoare, în regimul prevăzut în Lege trebuie analizate condițiile pentru încadrarea companiei respective ca IMM-uri (condiții privind numărul de angajați, cifra de afaceri și valoarea activelor).

Certificatele de situații de urgență se vor emite doar pentru persoanele juridice care declară pe proprie răspundere că a existat o diminuare a veniturilor sau a încasărilor cu minim 25% în luna martie 2020 prin raportare la media lunilor ianuarie și februarie 2020 sau întreruperea parțială sau totală a activității ca efect al deciziilor emise de autoritățile publice competente pe perioada stării de urgență decretată. Prin raportare

la această condiție, considerăm că sfera persoanelor juridice eligibile este mult restrânsă.

Mecanismul emiterii certificatelor este "ocolit" în regimul prevăzut în Lege, iar procentul diminuării încasărilor este de doar 15%. De asemenea, nu sunt circumstanțiate lunile ianuarie/februarie/martie ca referință. Acest aspect, coroborat cu absența termenului de depunere a solicitării sugerează că IMM-urile pot solicita măsura în raport cu orice diminuare a veniturilor cu 15% într-o lună în curs, față de două luni anterioare.

Cu privire la condițiile de acordare a suspendării: condiția neînregistrării de restanțe

Cu privire la condițiile de acordare a suspendării, remarcăm faptul că articolul 2 prevede la alineatele (5) și (6) condiția neînregistrării restanțelor la data instituirii stării de urgență (16 martie) ori plata acestor restanțe până la data transmiterii solicitării suspendării și condiția ca veniturile debitorilor să fi fost afectate direct sau indirect de situația gravă generată de pandemia COVID-19. Normele de Implementare exemplifică tipul de urmări avute în vedere ca "restrângerea pieței de desfacere, restrângere numărului de angajați, diminuarea numărului de furnizări, ș.a."

În ceea ce privește Legea adoptată de Parlament, aceasta extinde sfera debitorilor și la cei care au restanțe, atâta timp cât acestea nu depășesc 90 de zile. Această abordare va prinde în mod cert debitori a căror situație economică era deteriorată înainte de implementarea măsurilor de controlare a răspândirii virusului. Sunt excluși însă debitorii supuși anumitor proceduri de executare sau alte proceduri judiciare sau extrajudiciare (una din prevederile încă ambigue la acest moment din Lege) ceea ce ar putea pune problema creditorilor dacă ar fi înțelept să inițieze măsuri de executare înainte de intrarea în vigoare a Legii.

Impact asupra garanțiilor acordate de terți în baza Normelor de Implementare

Normele de Implementare aferente regimului stabilit de Ordonanța Guvernului includ o prevedere care pune în discuție obligațiilor oricărui codebitor, garanți sau fideiusori ai contractelor de credit. În cazul persoanelor juridice, Normele stabilesc că aceste garanții se mențin, dar efectele modificării contractelor de credit ca urmare a ordonanței se extind asupra oricărui codebitor, garanți sau fideiusori, sau ai oricărui părți la contractul de credit, doar cu acordul prealabil al acestora. Sunt dificil de anticipat, la acest moment, toate implicațiile acestei prevederi cu privire la persoanele fizice (inclusiv interpretări ale faptului că regimul aplicabil persoanelor fizice cu credite ipotecare nu confirmă în același fel menținerea garanțiilor terțe) – dar pare că efectul anticipat este că în cazul în care garanții nu își dau acordul, atunci perioada cu care creditul este extins, precum și orice sume suplimentare rezultate (de exemplu, componenta de dobândă la sumele reprezentând dobânda capitalizată) nu sunt acoperite de garanție.

Aceste aspecte necesită o analiză mai amănunțită, inclusiv în raport cu prevederile concrete ale documentației de finanțare – deoarece în general, textul angajamentelor terților este formulat astfel încât să cuprindă și evenimente sau sume suplimentare neprevăzute, caz în care este posibil să se nască o contradicție între contracte și prevederile legale.

Suspendarea tuturor executărilor silite în baza Legii Suspendării Plăților.

În actele normative anterioare care adresează starea de urgență, procedurile de executare (cu anumite excepții) nu au fost suspendate. În schimb, Noua Lege intenționează să suspende până la 31 Decembrie 2020 toate măsurile de executare silită inițiate înainte de intrarea în vigoare a Legii. Textul ridică anumite întrebări deoarece nu se referă explicit și la măsurile inițiate după intrarea în vigoare a Legii dar mai ales pentru că nu specifică dacă se referă doar la categoriile limitate de debitori definite în act sau la toate măsurile de executare de orice fel. În limbajul actual, ar părea că se deschide posibilitatea pentru orice debitori supuși unei măsuri de executare silită să invoce suspendarea procedurii.

Mai mult decât atât, măsura nu este susținută de prevederi care abordează măsuri privind insolvența – la data acestei redactări, nicio modificare a regimului insolvenței nu a fost efectuată.

Aplicarea măsurilor la creditele transfrontaliere este pusă în discuție

Nu în ultimul rând, se observă faptul că printre categoriile de creditori enumerate nu se regăsesc explicit instituțiile de credit străine care oferă servicii cross-border, ci doar sucursalele instituțiilor de credit și ale instituțiilor financiare nebancare din străinătate care desfășoară activitate pe teritoriul României. Prin urmare, este discutabil în ce măsură suspendarea le este aplicabilă, mai ales în contextul în care reglementarea guvernului pune presiune pe creditori să analizeze condiții de eligibilitate legate de jurisdicția din România, precum și să implementeze rapid acceptarea sau respingerea cererilor comunicate la distanță.

Acest aspect este în mod special foarte util de analizat în cazul creditelor sindicalizate unde printre creditori se numără de obicei atât entități din România, cât și entități străine. Dacă într-adevăr aceste măsuri nu se aplică entităților care oferă servicii cross-border, vor exista situații unice precum cazul în care unii creditori trebuie să accepte moratoriul, iar alora nu le este permis.